

Vaikuta ammattiyhdistysliikkeessä

Hanna Rokkanen

31.1.2022

Ammattiliiton perustehtävät

- Koota samalla tai samankaltaisella alalla työskentelevät yhteen valvomaan ja parantamaan työolojaan ja -ehtojaan
- Neuvotella edustamilleen aloille työehtosopimukset
- Valvoa työpaikoilla työehtojen ja muiden määräysten noudattamista ja antaa ongelmatilanteissa apua jäsenilleen
- Vaikuttaa yhteiskunnassa jäsentensä elinolojen parantamiseen
- Järjestää jäsenilleen koulutusta ja virkistystoimintaa
- Moni ammattiliitto pitää yllä työttömyyskassaa yksin tai yhdessä muiden liittojen kanssa

AMMATTILIITON JÄSEN
(Suomessa n. 1,3 milj.)

AMMATTILIITTO
(Suomessa n. 80)

**PAIKALLISYHDISTYS,
AMMATTIOSASTO**
(Suomessa tuhansia)

**AMMATILLINEN
KESKUSJÄRJESTÖ**
(Akava, SAK, STTK)

Jäsenenä ammattiliitossa

- Jäsen liittyy jäseneksi paikallisyhdistykseen tullessaan liiton jäseneksi
- Paikallisyhdistykset eli ammattiosastot muodostavat ammattiliiton, jonka jäseniä ne ovat. Ne ovat itsenäisiä rekisteröityjä yhdistyksiä.
- Paikallisyhdistysten tehtävänä on huolehtia alueensa työpaikkojen edunvalvonnasta sekä järjestäytymisestä.

Vaikuttaminen työpaikalla 1/2

- Työntekijät voivat valita työpaikoilleen edustajiaan neuvottelemaan asioistaan yhteisissä asioissa ja ongelmatilanteissa. Heidät valitaan vaaleilla pääsääntöisesti kahden vuoden välein. Samalla voidaan valita luottamushenkilöille myös varahenkilöt.
- Pääluottamusmies/-henkilö on työpaikan liittoon kuuluvien työntekijöiden edustaja. Hän työsuhteen ehtoihin liittyvistä asioista ja voi tehdä paikallisia sopimuksia.
- Työsuojeluvaltuutettu huolehtii, että työsuojelua koskevat määräykset toteutuvat ja työhyvinvoinnista huolehditaan.
- Vaaleja ennen tulee järjestää ehdokasasettelu, jossa kuka vain (luottamustehtävää koskevat säännöt täyttävä) voi asettua ehdolle työpaikan luottamustoimiin.

Vaikuttaminen työpaikalla 2/2

- Työpaikalla valitaan henkilömäärän ja työehtosopimuksen mukaisesti työntekijöiden edustajia.
- Isommissa työpaikoissa on usein osastojen luottamushenkilöitä ja työsuojeluasiamiehiä
- Myös ammattiosaston toimijoiden rooli työpaikalla voi olla aktiivinen
- Vaatimalla korjausta työpaikalla havaittuun epäkohtaan ja viemällä asioita eteenpäin, jokainen voi osaltaan olla työpaikkansa aktiivinen edunvalvoja!

Vaikuttaminen ammattiosastossa

- Ammattiosaston, joka on itsenäinen yhdistys, toimintaa pyörittää hallitus.
- Hallitus voi nimetä erillisiä jaostoja, esim. Nuoriso- tai vapaa-aikajaoston, joissa jäsenistö voi toimia oman kiinnostuksensa tai osaamisensa mukaan, vaikka ei olisi hallituksen jäsen.
- Jokainen jäsen voi osallistua sääntömääräisiin kokouksiin (valinnat tehdään yleensä syyskokouksessa) ja asettua niissä myös ehdolle ammattiosaston hallitukseen tai muihin luottamustehtäviin.

Päätöksenteko ammattiliitossa

LIITTOKOKOUS –valitaan yleensä vaaleilla, liiton ylin päättävä elin, joka valitsee mm. liiton hallinnon ja päättää säännöistä

EDUSTAJISTO, VALTUUSTO –ylin päättävä elin liittokokousten välillä, vahvistaa mm. talouden ja toiminnan, päättää budjetista

HALLITUS – johtaa ja valvoo käytännön toimintaa valtuuston ja liittokokouksen päätösten mukaisesti, mm. ottaa ja erottaa työntekijät ja valmistelee asiat edustajistolle

JAOSTOT – liiton hallitus voi perustaa erilaisia erikoistuneita jaostoja joihin valitaan jäsenistön edustajia, esim. nuorisojaosto, vapaa-ajanjaosto

Ryhmätoiminta ammattiliitossa

- Useissa ammattiliitoissa toimii myös myös poliittisia liittoryhmiä, jotka toimivat liittojen vaaleissa myös vaaliliittoina.
- Usein ay-liikkeessä toimivat ovat aktiivisia muuallakin yhteiskunnassa ja usein arvot kohtaavat työväenpuolueiden kanssa, joten pääasiassa liittoryhmät ovat joko sd- tai vasemmistoryhmiä.
- Vaikka poliittisten liittoryhmien merkitystä on kyseenalaistettu ja osassa liittoja ne on lopetettu, on ammattiliittojen tehtävä edistää jäsenistönsä etua yhteiskunnassa ja sitä usein säädellään lainsäädännöllä ja muulla poliittisella päätöksenteolla. Suorin tapa vaikuttaa siihen ovat yhteydet puolueiden päättäjiin tai toiminta politiikassa.

Kiitos!

www.ksl.fi

KSL **OPINTO-
KESKUS**